

1. SÁV, 9.00-10.30 (1)

Mautner Zsófia (Chili & Vanília blog, számos könyv szerzője)

Gasztrorradalom a magyar konyhában és főzésben (LES előadás)

80 fő

Terem: Színházterem

1. SÁV, 9.00-10.30 (2)

Kiss Eszter (színművésznő, a budapesti Katona József Színház tagja)

Költő apák-költő gyerekeik – előadás versekkel

(Áprily Lajos – Jékely Zoltán, Somlyó Zoltán – Somlyó György, Tóth Árpád – Tóth Eszter)

65 fő

Terem: Kollégiumi klub

1. SÁV, 9.00-10.30 (3)

dr. Várnai Péter

Világító fehérjék

40 fő

Terem: Biológia

11-12. évfolyam

1. SÁV, 9.00-10.30 (4)

Härtlein Károly

Széndioxidról fizikatanár szemmel (az „Atomoktól a csillagokig” c. előadás rövidített változata)

40 fő

Terem: Fizika I.

A szén-dioxidot számtalan helyen használják, alkalmazzák: az élelmiszeriparban, a hegesztés- és vágástechnikában, a vízkezelés és szennyvízkezelésben, az egészségügyben és gyógyászatban, a műanyag és gumiiparban, a biztonságtechnikában. Használják még a szóróflakonok hajtógázaként, acélok hőkezelésekor, szuperkritikus extrakciónál, füstkiszorításnál az ipari tüzelőberendezésekben, és még melegházak trágyázására is.

A szén-dioxid kibocsátás szó hallatán az Amerikai Egyesült Államok és Ausztrália kivételével a világ összes jelentős országának (köztük a Magyar Köztársaság) támogatásával aláírt szerződés juthat eszünkbe, és az hogy az emberiség minden évben körülbelül negyvenmilliárd tonna szén-dioxidot juttat a légkörbe. Ez elsősorban a fosszilis tüzelőanyagok elégetésével keletkezik. A gáz nagyban hozzájárul a globális felmelegedéshez.

Szén-dioxidot részben természetes forrásokból, részben különféle vegyipari folyamatok melléktermékeként keletkező hulladék ipari gázokból nyerhetünk. Jelentős mennyiségű szén-dioxid keletkezik a kőolaj-finomítóknál hidrogén előállítása (földgázbontás) során, valamint szintetikus gázok és etilénoxid előállításának melléktermékeként. Természetes CO₂-források elsősorban vulkanikus eredetű területeken találhatóak. Ilyen helyeken a szén-dioxid részben természetes úton szivárog a felszínre, illetve mélyfúrások segítségével termelik ki.

A szén-dioxid színtelen, szagtalan (esetleg enyhén savanykás szagú), savanykás ízű, a levegőnél nehezebb, nem éghető gáz. Vízzel vegyítve szén-savat (H₂CO₃) képez. Töményen belélegezve mérgező! Az élelmiszeriparban például a szén-dioxid tesz „buborékossá” sok üdítőitalt. Az ivóvíz előkezelésénél és a szennyvíz semlegesítésénél szintén gyakori a CO₂ alkalmazása. Mélyhűtött cseppfolyós illetve szilárd formában (szárzajég) –79°C-ig hűtőközegként használják. A szárzajégszórás a kémleletes felület tisztítás egyik eszköze.

Mindezekről azonban kevés szó fog esni, mert a szén-dioxid halmazállapot változásai oly csodások, – nyomás alatt könnyen cseppfolyósítható kis sűrűségű, színtelen folyadékká, hirtelen nyomáscsökkenéskor (expandáltatva) szilárd hőszerű anyagot, szén-savhavat, más néven szárzajéget képez – hogy ezeknek a folyamatok bemutatásának szenteltem az előadásomat!

1. SÁV, 9.00-10.30 (5)

Jakab Péter

„Roma Arcana” Fejezetek a középkori és kora újkori Róma történetéből I.

40 fő

Terem: 10. B

1. SÁV, 9.00-10.30 (6)

Czajlik Zoltán

Modern régészet: a dunántúli kora vaskori halomsírok távérzékeléses kutatása

40 fő

Terem: 10. D

Már középkori krónikákban találunk a dunántúli kora vaskori halomsírokra vonatkozó utalásokat, de módszeres kutatásuk, feltérképezésük csak a 19. században kezdődött meg. Az ún. Hallstatt kultúra kb. 2700 éves, eredetileg 5-6 méter magas, 20-25 méter átmérőjű temetkezései közül kevés élte túl épségben az elmúlt 150 évet, ugyanakkor a modern technológiának köszönhetően egyre jobb minőségű információt tudunk rólunk gyűjteni anélkül, hogy ásatásokat végeznénk. A légi fényképezés, a geofizika és a légi lézeres szkennelés régen elpusztultnak hitt halmokat "élesztett fel", sőt olyan halomsírműveket ismerünk meg, amelynek korábban a létezéséről sem lehetett tudni.

1. SÁV, 9.00-10.30 (7)

Sándor Anna

Meseterápia

15 fő

Terem: 11. C

10-12. évfolyam

1. SÁV, 9.00-10.30 (8)

Kovács István Bence (Cambridge, fizika szak), **Hajdú Máté** (BME, gépészmérnöki kar)

Miben különbözik a Műegyetem és Cambridge valamint az Apáczai egymástól?

(A közönség kérdései alapján zajló kötetlen élménybeszámoló, nem a külföldi továbbtanulás praktikus infóiról szól, arról lásd a LeS VIII. előadását a YouTube-on.)

40 fő

Terem: 10. A

1. SÁV, 9.00-10.30 (9)

Újraélesztés (elsősorban 11-12. évfolyam)

32 fő

Terem: Leány testnevelés, 10. C, 12. D

1. SÁV, 9.00-10.30 (10)

Interaktív elsősegély

20 fő

Terem: 7. D, 9. B, 12. A, 9. C

1. SÁV, 9.00-10.30 (11)

Flag football bemutató (az amerikai futball felszerelés és ütközés nélküli változata)

30 fő

Terem: Fiú testnevelés

TESTNEVELÉS FELSZERELÉS AJÁNLOTT!

A Budapest Titans amerikai futball csapat 2007-ben két csapat egyesítésével alakult meg. Jelenleg 4 korosztályban (felnőtt, u19, u17 és flag football - u15) közel 100 játékos sportol az egyesület keretein belül. A csapat több remek eredmény mellett a junior játékosaira a legbüszkébb, akik közül öten az u19-es magyar amerikai football válogatott tagjai. Az u15 korosztály számára az egyesület külön flag football – az amerikai football felszerelés és ütközés nélküli változata – szakosztállyal rendelkezik, mely talán a legsikeresebb csapatunk, több arany és ezüst éremmel is büszkélkedhetünk.

A bemutatón az egyesület utánpótlás és flag football játékosai egy nyílt edzés keretében fogják bemutatni a játék alapjait, a tanulóknak lehetőségük lesz nemcsak megtekinteni, de részt venni az edzésen, illetve egy ezt követő flagfootball mérkőzésen.

2. SÁV, 11.00-12.30 (1)

Ürge-Vorsatz Diána (klimatológus, CEU professzora, kutatóközpontjának vezetője)

Klímaváltozás: tények és tévhitek (LES előadás)

80 fő

Terem: Színházterem

2. SÁV, 11.00-12.30 (2)

Kepes András magyar író, újságíró, televíziós műsorkészítő, egyetemi tanár

Különböző kultúrákról

65 fő

Terem: Kollégiumi klub

Kepes András a magyar televízió-történet egyik nagy alakja. Műsorait, interjúit egy egész ország várta, követte figyelemmel. Több könyve is megjelent, legutóbbi kötete a Világkép címet viseli, amelyet 2017-ben Libri irodalmi díjra jelöltek.

Részlet a könyv ajánlójából: „Bejrútban, Buenos Airesben, és később Amerikában egy komcsi országból érkezett, vicces, idegen srác voltam, itthoni kamasz barátaim szemében pedig a fura fiú, aki Beatles-számok helyett argentin szambákat penget a gitárján. Idegenben büszke magyar voltam, itthon pedig egyike azoknak, akik elhitték, hogy ez a Nyugat és Kelet között ingázó „Kompország” már Európa. Ahogy Ady írta száz éve. Azóta mintha Európa és a világ is egyre jobban ingázna. Keresné a helyét. Úgy éreztem, nekem is újra végig kell gondolnom mindazt, amit eddig életről és halálról, szeretetről és gyűlöletről, szerelemről és családról, hitről és rítusokról képzeltem. De még a hétköznapokról: evésről, ivásról, öltözködésről, lakókörnyezetünkről is. Humorral, könnyedén persze, nehogy megijesszem magam. Tudom, végső válaszok nincsenek, csak végső kérdések - ez a könyv is csupán amolyan szubjektív világ-pillanatkép.

Kepes András újságíró, író és egyetemi tanár három nyelven, Budapesten, Bejrútban, illetve Buenos Airesben végezte általános és középiskolai tanulmányait. Későbbi munkái és televíziós pályafutása (így pl. Világfalu című sorozata) során is rengeteg tapasztalatot gyűjtött a különböző kultúrák egymáshoz való viszonyával, a beilleszkedés nehézségeivel kapcsolatban. Jelen kötete egyfajta GPS-ként segít eligazodni az olvasónak zűrzavaros világunkban.”

Ajánljuk a következő linkeket: (1) Alinda és Kepes: <https://www.youtube.com/watch?v=9Y6CfK9qawo>, (2) DTK és Kepes <https://www.youtube.com/watch?v=tROUjboJvOM>, (3) A Világfalu c. műsora <https://www.youtube.com/playlist?list=PL83016D1480D3A1BF>, és rengeteg további műsora is megtalálható a YouTube-on!

2. SÁV, 11.00-12.30 (3)

Ambrus Ákos, az Opera nagykövete

Opera és a XXI. szd.?!

40 fő

Terem: 10. D

Opera, az elit műfaja? Crossover, musical, show-business. Az énekhang anatómiája. Szórakoztató hangfizika. Tanulás és zenehallgatás. Látványkoncertek. Csata a zenekari árokban? Opera az interneten. Humoros operareklámok. Komolytalan világsztárok. Öncélú modernkedés vagy művészi kortárs? Ambrus Ákos, az Opera nagykövetének „képes-hangos” előadása.

2. SÁV, 11.00-12.30 (4)

dr. Csala Miklós

Elhízás és diabétesz – két összefüggő népbetegség

40 fő

Terem: Biológia

11-12. évfolyam

2. SÁV, 11.00-12.30 (5)

Jakab Péter

„Roma Arcana” Fejezetek a középkori és kora újkori Róma történetéből II.

40 fő

Terem: 10. B

2. SÁV, 11.00-12.30 (6)

Slíz György; Tomon Benedek (10. D)

*Felfedezések a föld alatt, avagy Elon Musk tévedett:
a Kiss Péter-barlang legújabb szakaszainak felfedezéséről*

40 fő

Terem: 10. A

„A Földön elfogytak az elérhetetlen helyek, az űr a következő, ami meghódításra vár” – mondta Elon Musk, legalábbis az index cikke így írja. Mi azonban találtunk felfedezésre váró helyeket a Földön is, illetve egész pontosan alatta. És egyelőre minél több barlangot fedezünk fel, annál több felfedeznivalóról szerzünk tudomást.

2. SÁV, 11.00-12.30 (7)

Csiszár Gábor

Filmvetítés: Kabaré (1972). Út a holokausztig.

A foglalkozás 120 perces.

30 fő

Terem: 12. C

9-12. évfolyam

2. SÁV, 11.00-12.30 (8)

Varsányi Kata, Markos Balázs (12. B)

Portugál kezdőknek

30 fő

Terem: 8. D

2. SÁV, 11.00-12.30 (9)

Basa István

Új Remény? – A Star Wars és a Disney-korszak

Filmvetítés és elemzés a Star Wars franchise legújabb két részéről, a Force Awakens-ről és a Rogue One-ről, valamint kapcsolatukról az 1977-es filmhez, sok filmrészlettel és kevés Jar Jarral.

30 fő

Terem: 8. C

2. SÁV, 11.00-12.30 (10)

Újraélesztés (elsősorban 11-12. évfolyam)

32 fő

Terem: Leány testnevelés, 10. C, 12. D

2. SÁV, 11.00-12.30 (11)

Flag football bemutató (az amerikai futball felszerelés és ütközés nélküli változata)

30 fő

Terem: Fiú testnevelés

TESTNEVELÉS FELSZERELÉS AJÁNLOTT!

A Budapest Titans amerikai futball csapat 2007-ben két csapat egyesítésével alakult meg. Jelenleg 4 korosztályban (felnőtt, u19, u17 és flag football - u15) közel 100 játékos sportol az egyesület keretein belül. A csapat több remek eredmény mellett a junior játékosaira a legbüszkébb, akik közül öten az u19-es magyar amerikai football válogatott tagjai. Az u15 korosztály számára az egyesület külön flag football – az amerikai football felszerelés és ütközés nélküli változata – szakosztállyal rendelkezik, mely talán a legsikeresebb csapatunk, több arany és ezüst éremmel is büszkélkedhetünk.

A bemutatón az egyesület utánpótlás és flag football játékosai egy nyílt edzés keretében fogják bemutatni a játék alapjait, a tanulóknak lehetőségük lesz nemcsak megtekinteni, de részt venni az edzésen, illetve egy ezt követő flagfootball mérkőzésen.